

IŠMANUS MOKSLAS

Lietuvos mokslui atsiveria galimybės bendradarbiauti su Ukraina

Mokslu, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) ir Lietuvos energetikos instituto (LEI) ekspertai rugsėjį lankėsi Ukrainoje, kur vyko susitikimai su pagrindinėmis Ukrainos organizacijomis, prisidedančiomis prie energetikos politikos formavimo: nacionaliniu Ukrainos technikos universitetu, Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos Elektrodinamikos institutu, asociacija „CIGRE – Ukraina“ ir strategiškai svarbiomis įmonėmis energetikos srityje.

Šių susitikimų tikslas – naujų partnerystės paieška ir jų užtvirtinimas bendradarbiavimo sutartimis. Buvo pasirašytos dvi bendradarbiavimo sutartys su svarbiausiais Ukrainos institutais energetikos srityje ir apsibrėžtos trys bendradarbiavimo sferos.

„Inovacijos elektros energetikos sektoriuje, atsinaujinančių energijos išteklių ir išmaniųjų elektros tinklų technologijų integracija keičia šį sektorių iš esmės. Lietuva ir Ukraina šioje srityje vykdo panašius darbus ir susiduria su iššūkiais, kuriuos gali padėti viena kitai spręsti“, – vizito ir bendradarbiavimo poreikį komentavo Kęstutis Šetkus, MITA direktorius.

Lapkričio 7–9 d. Ukrainoje surengta konferencija „Open R&D Lithuania – Science Energy Solutions for Energy Industry“, kurioje MITA, LEI, KTU ir VGTU atstovai pristatė galimą Lietuvos mokslo dalyvavimą tobulinant Ukrainos energetiką.

Atviros prieigos centrai – ne tik Lietuvai

Renginių ir susitikimų metu LEI direktorius dr. Sigitas Rimkevičius pristatė instituto vykdomas veiklas, tarptautinius projektus bei turimas kompetencijas, o LEI Sistemų valdymo ir automatizavimo laboratorijos vadovas dr. Virginijus Radziukynas Ukrainos atstovams papasakojo apie vykdomus tyrimus elektros energetikos srityje bei Europos Sąjungos politikos niuansus, susijusius su elektros energetikos sistemų ir išmaniųjų tinklų technologijų vystymu.

Aktualia informacija apie „Open R&D Lietuva“ tinklą, tinkle teikiamas paslaugas ir turimą mokslinį potencialą renginiuose pasidalino tinklo fasilitatorius Mantas Naš-

lėnas. „Open R&D Lietuva“ – tai prekių ženklas, jungiantis atviros prieigos centrus, kuriuos MITA praeitais metais įkūrė ar atnaujino. Šie centrai padeda vystyti mokslo ir verslo bendradarbiavimą. Iš viso Lietuvoje veikia 25 centrai.

M. Našlėno teigimu, centrai leidžia verslui lengviau prieiti prie mokslininkų teikiamų paslaugų, tai – pasaulinė, pasiteisinusi praktika. Dabar atviros prieigos centrus siekiama populiarinti, kad būtų sulaukta kuo daugiau ne tik Lietuvos, bet ir užsienio mokslininkų ir verslininkų, stengiamasi „Open R&D Lietuva“ padaryti tarptautiniu. Ši

idėja buvo pristatyta Ukrainoje, pakviesti prisidėti ir Ukrainos mokslo bei verslo atstovai.

Atsivėrė didelė rinka

„Apsilankymo Ukrainoje metu susiorganizuojame susitikimų su mokslo įstaigomis, Elektrodinamikos institutu, asociacijos „CIGRE – Ukraina“ atstovais ir kt. Anksčiau su Ukrainos energetiniu sektoriumi ryšio nebuvo, tačiau ten mokslo ir verslo bendradarbiavimas labai glaudus. Pirmą kartą per mūsų veikos istoriją Lietuva pasirašė strategines sutartis, kurios numa-

to bendradarbiavimą dėl bendrų sprendimų, renginių, inovacijų diegimo“, – pasakojo M. Našlėnas.

Jo teigimu, Ukrainoje įvairūs klausimai buvo aptarinėjami ne tik teoriškai, buvo paliestos ir praktinės, konkrečios užduotys, kurias būtina įgyvendinti vardan teisingo tų klausimų sprendimo. Ukrainos atstovai pareiškė norą siųsti studentus doktorantūros studijoms į Lietuvą ir daryti bendrus projektus „Open R&D Lietuva“ centruose.

„Susitikimai parodė, kad mūsų turima „Open R&D Lietuva“ atviros prieigos tyrimų infrastruktūra domina Ukrainą. Tikimės ne tik naujų inovatyvių projektų ir kartu rengiamų sėkmingų paraiškų į „Horizontas 2020“. Matome LEI atviros prieigos centro teikiamų paslaugų poreikį Ukrainos mokslui ir verslui. Tai leis gauti ne tik papildomų užsakymų MTEPI veiklai vykdyti, bet ir užtikrins kompeten-

Ukrainos atstovai nori siųsti studentus doktorantūros studijoms į Lietuvą.

cijų plėtrą, prisidės prie „Open R&D Lietuva“ tarptautiškumo“, – patikino M. Našlėnas.

Anot jo, atviros prieigos mokslinių tyrimų centrų tinklas „Open R&D Lietuva“ ir jo galimybės dar neatrastas užsienio ir net Lietuvos verslininkų lobynas. Vienas iš didžiausių tinklo privalumų – galimybė vieno langelio principu gauti įvairiapusiškos informacijos ir paslaugų, kurių – net 2.500.

Nauja misija – glaudesniai bendradarbiavimui

Lietuvos delegacija buvo pakviesta į renginį „X International Trade Fair: Energy Efficiency. Renewable Energy – 2017“ ir kartu su asociacija „CIGRE – Ukraina“,

Ukrainos nacionaliniu komitetu bei šios šalies Energetikos ministerija suorganizuoti konferenciją „Open R&D Lithuania – Science Energy Solutions for Energy Industry“, kurios metu būtų pristatytas galimas Lietuvos mokslo dalyvavimas tobulinant Ukrainos energetikos strategiją. Konferencija vyksta šią savaitę, lapkričio 7–9 d., joje dalyvauja MITA, LEI, KTU, VGTU mokslininkai. Konferenciją atidarė ir globoja Lietuvos ambasadorius Ukrainoje Marius Janukonis. Joje pristatomas ir „Open R&D Lietuva“ tinklas bei Lietuvos mokslo potencialas energetikos srityje.

„Konferencijoje plačiau pristatysime galimybes Ukrainos įmonėms, turime numatytus susitikimus su Energetikos bei Švietimo ministerijomis, – apie renginį prieš išvykdamas pasakojo M. Našlėnas. – Tikimės aptarti klausimus praktiškai, apsvaistyti, kaip sėkmingai įgyvendinti idėjas. Žadame grįžti su konkrečiais pasiūlymais. Iš esmės, tai bus dar glaudesnio bendradarbiavimo užmezgimas. Netgi vykstantys energetikai nėra taip stipriai nusiteikę skaityti pranešimus, kaip kad pasiryžę užmegzti ryšius su ten atvykstančių įmonių atstovais.“

Konferencijoje vyko B2B susitikimai ne tik su LEI, bet ir KTU, VGTU atstovais. Iš viso konferencijoje dalyvavo apie 80 mokslo įstaigų ir įmonių atstovų, kurie domėjosi Lietuvos energetikų pristatomomis technologijomis.

MITA iniciatyva susitikimais su potencialiais partneriais Ukrainoje organizuoti LEI Nacionaliniam atviros prieigos ateities energetikos technologijų mokslo centrui, įgyvendinanti projektą „Mokslo ir tyrimų atvira prieiga (MITAP II)“. Projekto tikslas – skatinti atvirą prieigą prie tyrimams reikalingų paslaugų ir MTEP rezultatų mokslo ir studijų institucijose (MSI) bei plėsti „Open R&D Lietuva“ atviros prieigos centrų tinklo tarptautiškumą.

EUREKA kviečia dalyvauti mokslo ir studijų institucijas

Mokslu, inovacijų ir technologijų agentūra (MITA) kviečia teikti paraiškas pagal priemonę „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“. Ši priemonė skirta finansuoti į rinką orientuotų mokslo–verslo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) projektų įgyvendinimą pagal tarptautinį EUREKA programos valstybių narių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bendradarbiavimo tinklą.

Europos mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir bendradarbiavimo programa EUREKA yra tarpvyriausybė iniciatyva, jungianti 41 Europos valstybę. Programos tikslai – remti orientuotą į

rinką mokslinių tyrimų ir technologijų plėtrą visose šiuolaikinėse technologijų srityse, didinti Europos valstybių konkurencingumą, gerinti gaminių, procesų bei paslaugų kokybę ir stiprinti daugia-

šalį bendradarbiavimą, įtraukiant įmones ir mokslinių tyrimų institucijas.

Programa tarptautinio lygio inovacijoms kurti

Paraiškas gali teikti Lietuvos mokslo ir studijų institucijos, o galimi partneriai – ir privatus juridiniai asmenys, kurių dalyvavimas būtinas, ir mokslo bei studijų institucijos. Projektai turėtų būti tarptautiniai, tai yra turi būti pasirinktas bent 1 tarptautinis partneris iš ES valstybių. Tai gali būti tiek užsienio įmonė, tiek mokslo ir studijų institucija

Projektai gali būti inicijuojami pagal 6 Sumanios specializacijos sritis: energetika ir tvari aplinka, įtrauki ir kūrybinga visuomenė, agroinovacijos ir maisto technologijos, nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, sveikatos technologijos ir biotechnologijos bei transportas, logistika ir informacinės ir ryšių technologijos. Didžiausia vienam projektui skiriama lėšų suma yra 300.000 Eur.

„Inovacijos yra kuriamos bendradarbiaujant mokslui ir verslui ne tik šalies, bet ir tarptautiniame lygmenyje. Todėl Lietuvai būtina stiprinti mokslo ir verslo gebėjimus įsijungti į atvirą Europos mokslo ir inovacijų erdvę bei remti į rinką orientuotus

Dalyvauti EUREKA programoje turėtų ir kitos inovatyvios įmonės.

tarptautinio lygio taikomuosius tyrimus. EUREKA programa savo esme skatina inovacijų kūrimą atviro partnerystės principu, idėjų ir žinių judėjimą“, – teigia Kęstutis Šetkus, MITA direktorius.

Įkvepia sėkmingi pavyzdžiai

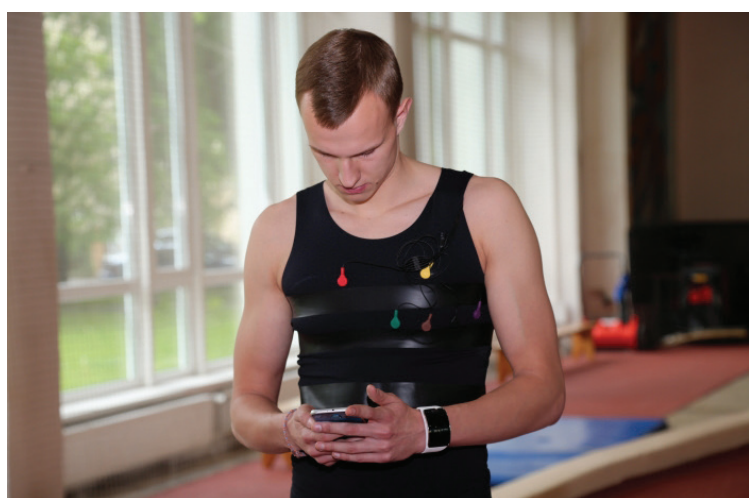
Programoje EUREKA dalyvaujančias institucijas kiekviena valstybė finansuoja atskirai. Nuo 1999 m. Lietuva yra įgyvendinusi daugiau nei 100 EUREKA projektų. Mūsų šalis daugiausiai bendradarbiauja su Suomija, Lenkija, Belgija. Dažniausiai programoje dalyvauja mažos ir vidutinės įmonės (54%).

Per beveik 20 dalyvavimo programoje metų yra ne vienas sėkmingas pavyzdys, kaip laiku ir vietoje prista-

tytos inovacijos pasitarnavo ne tik Europos, bet ir viso pasaulio gerovei Pz., UAB „Audimas“, kurianti sportinę ir laisvalaikio aprangą, kartu su informacinių technologijų UAB „Optitecha“ atstovais, Lietuvos sporto universitetu (LSU), Kauno technologijos universitetu (KTU) bei partneriais iš Suomijos, Belgijos, Prancūzijos, jau kelerius metus sėkmingai vykdo tarptautinį projektą „Išmanioji apranga sportui ir sveikatai“, žinomą tarptautiniu pavadinimu „Care Ware“.

Dalyvaudami EUREKA programoje šių institucijų mokslininkai pristatė pirmus tokius pasaulyje marškinėlius su integruota išmaniąja širdies būklės stebėsenos sistema. Ši išmanioji apranga yra nuolatos testuojama ir tobulinama, tolesnis dalyvavimas projekte užtikrins tęstinį įmonių bendradarbiavimą ir kitų produktų kūrimą, pvz., sportuojantiems planuojama kurti ir pristatyti batelius, kepuraites, pirštines. Tokiu pavyzdžiu dalyvaujamos EUREKA programoje, MITA atstovų manymu, turėtų sekti ir kitos inovatyvios įmonės.

Iki 2020 m. numatyta skirti beveik 3 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų pagal priemonę „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“. EUREKA projektai Lietuvoje finansuojami Švietimo ir mokslo ministerijos skirstomomis ES lėšomis, juos remia MITA.

Dalyvaudami EUREKA programoje Lietuvoje ir užsienio mokslininkai pristatė pirmus pasaulyje marškinėlius su integruota išmaniąja širdies būklės stebėsenos sistema.